

Agendanr.: 12
Voorstelnr.: RB2019130
Onderwerp: Zienswijze kadernota GGD Hollands Noorden
Programma:

Reden van agendering: ter besluitvorming

Aan de Raad,

Heerhugowaard, 14 januari 2020

Voorstel / besluit:

1. Onderstaande zienswijze af te geven over de Kadernota 2021 GGD Hollands Noorden:

- a. De Kadernota 2021 van de GGD te ondersteunen, inclusief het inzetten op de vier focuslijnen en daarbij mee te geven dat het creëren van nieuwe diensten op dit vlak niet ten koste mag gaan van de huidige taken die door de gemeenten gemeenschappelijk bij de GGD belegd zijn.
- b. Aanvullend de GGD te verzoeken om:
 1. bij het uitwerken van de vier focuslijnen in de begroting 2021, de beoogde resultaten en effecten per focuslijn te beschrijven;
 2. in de begroting 2021 het onderscheiden van GR taken en aanvullende diensten verder door te zetten.
- c. Te verzoeken de bestemming van het resultaat 2019 uit de kadernota te halen, aangezien voorstellen voor bestemming van het resultaat 2019 in de jaarstukken 2019 thuishoren.

2. Het college op te dragen de hierboven genoemde zienswijze kenbaar te maken bij het dagelijks bestuur van de GGD Hollands Noorden

Inleiding

In de kadernota van de GGD Hollands Noorden (hierna te noemen GGD) is te lezen dat zij zich op allerlei activiteiten richten waarbij zij wettelijke taken van de gemeente uitvoeren, bijvoorbeeld de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg en de geneeskundige hulp bij rampen. Daarmee bekrachtigen zij het beleid van de gemeente. In hun activiteiten gaat de GGD zich richten op 4 nieuwe focuslijnen. Met deze zienswijze willen we de GGD erop attent maken dat in het uitvoeren van de diensten die de gemeenten gezamenlijk bij de GGD belegd hebben, met deze focuslijnen gewerkt kan worden. Het eventueel ontwikkelen van extra diensten op dit vlak mag daarentegen niet ten koste gaan van taken die de gemeenten gezamenlijk bij de GGD belegd hebben. De GGD houdt zich voor het grootste deel aan de financiële afspraken die regionaal gemaakt zijn en heeft de uitzondering hierop (verhouding loon/prijs) voldoende gemotiveerd. Op deze kadernota is het preventief toezicht van de provincie niet van toepassing.

Het dagelijks bestuur van de GGD heeft op 16 december 2019 de Kadernota 2021 toegezonden, met het verzoek aan de raad om een zienswijze te geven. Na kennisname van de zienswijzen van de raden, staat de kadernota 2021 ter vaststelling geagendeerd voor de vergadering van het algemeen bestuur van de GGD op 11 maart 2020.

In een kadernota worden de belangrijkste inhoudelijke punten (per jaar en voor meerdere jaren), inclusief de financiële consequenties, vastgelegd. De kadernota vormt de basis voor de begroting 2021. De procedure is gebaseerd op het informatieprotocol gemeenschappelijke regelingen, bedoeld om de raden meer sturing en grip op gemeenschappelijke regelingen te geven voorafgaand aan de begroting.

Naar aanleiding van de zienswijzen op de Kaderbrief 2020 en ter voorbereiding op de voorliggende Kaderbrief 2021, heeft de GGD gesprekken gevoerd met de raden van de deelnemende gemeenten over beleidsontwikkelingen. Dit vond voor onze gemeente plaats tijdens de regionale raadsbijeenkomst op 2 oktober jl. in Langedijk. De opbrengst van deze dialogen is verwerkt in bijlage 6 bij de kaderbrief. De vetgedrukte acties die daarin genoemd zijn, zijn ook genoemd tijdens de raadsledenbijeenkomsten.

De GGD stelt voor om vanaf 2021 met vier focuslijnen te werken en de huidige programma indeling los te laten. De huidige vijf programma's zijn:

- Jeugd
- Infectieziektebestrijding
- Kwetsbare burger
- Onderzoek, beleid & preventie
- Veilig Thuis.

De vier nieuwe focuslijnen zijn:

- Gezond opgroeien
- Gezonde leefomgeving
- Gezond ouder worden
- Meedoen naar vermogen

In eerste instantie wordt er ingezet op de eerste twee focuslijnen.

Beoogd effect

Met de zienswijze willen wij bereiken dat de GGD de basis op orde heeft voor het uitvoeren van de taken die gemeenten hebben ondergebracht in de gemeenschappelijke regeling (GR) of anderszins gezamenlijk bij de GGD beleggen en tegelijkertijd beleid ontwikkelt die inspeelt op uitdagingen in de publieke gezondheid.

Argumenten

1.1 De focus op de vier nieuwe focuslijnen sluit aan bij de ontwikkelingen in de samenleving en de input vanuit de gemeenteraden. Daarbij hebben GR-taken en andere taken die de gemeenten gezamenlijk bij de GGD hebben belegd (zoals Veilig Thuis en uitvoering delen wvgggz) de prioriteit.

Het loslaten van de programma indeling komt de wendbaarheid van de GGD ten goede. Het is een goede zaak dat de GGD inspeelt op maatschappelijke ontwikkelingen in de taken en diensten die zij al uitvoert, zowel in de GR, als ook door middel van dienstverleningsovereenkomsten of subsidies. De GR-taken hebben de gemeenten gezamenlijk bij de GGD belegd, daarvoor hebben de gemeenten gezamenlijk deze GR opgericht. Voor een

deel van die taken is de GGD wettelijk het verplichte orgaan om deze taken uit te voeren. Het is een goede zaak om in deze taken waar het kan focuslijnen aan te brengen.

Voorkomen moet worden dat door deze focuslijnen te veel aandacht uit gaat naar het ontwikkelen van nieuwe diensten, waardoor andere taken eventueel in het gedrang komen. Voor verschillende diensten die de GGD uitvoert, zijn er ook andere instanties denkbaar die deze taken kunnen uitvoeren. Daarom is het belangrijk kritisch te zijn op het ontwikkelen van nieuwe diensten en steeds aan te geven waar de meerwaarde van de GGD zit om deze taak aan te bieden en daar de discussie met de gemeenten over aan te gaan.

1.2 Om te kunnen sturen op resultaten en maatschappelijk effect is een kader nodig, met waar mogelijk prestatie indicatoren. De GGD heeft veel gezondheidsinformatie die voor dit laatste gebruikt kan worden.

In de wet publieke gezondheid staan de verantwoordelijkheden en taken van gemeente en de gemeentelijke gezondheidsdienst. In de gemeenschappelijke regeling zijn hierover afspraken gemaakt. Gemeenten willen kunnen sturen op de kwaliteit van de basistaken publieke gezondheid, die zijn vastgelegd in de GR. De zienswijze van de raden zou met name moeten gaan over de GR taken van de GGD. Deze dienen inhoudelijk zichtbaar te blijven binnen de nieuwe indeling op focuslijnen.

Gemeenten verwachten dan ook, in lijn met eerdere zienswijzen, dat de basistaken van de GR GGD goed te onderscheiden zijn van aanvullende dienstverlening. De GGD is in de begroting 2020 gestart met dit onderscheid. Gemeenten mogen verwachten dat de GGD de gewenste transparantie in de begroting 2021 zowel inhoudelijk en financieel biedt. Vanuit het perspectief van gemeenten worden de GR taken bekostigd met de GR bijdragen en worden aanvullende diensten voor gemeenten of derden afzonderlijk bekostigd, op basis van dienstverleningsovereenkomsten of andere afspraken. Dit onderscheid zien we terug in de bijlagen 1 en 3 bij de kadernota. Van afzonderlijke onderwerpen die in de kadernota genoemd worden, is echter nog steeds niet duidelijk of deze bekostigd worden vanuit de GR of op een andere manier (bijvoorbeeld Stevig Ouderschap, logopedische ondersteuning, aanpak overgewicht).

In bijlage 5 wordt een overzicht van diensten gegeven, met onderscheid tussen GR taken, wettelijke taken GGD, wettelijke taken gemeenten en overige aanvullende diensten.

1.3. Voorstellen voor bestemming van het resultaat 2019 horen thuis bij het aanbieden van de jaarstukken 2019. Deze jaarstukken worden gelijktijdig met de begroting 2021 voor zienswijze aangeboden in april 2020.

Over 2019 wordt in de 2e Bestuursrapportage GGD Hollands Noorden (Burap) een voordelig jaarresultaat van € 1.223.000 verwacht. De GGD geeft aan dit positieve resultaat overwegend incidenteel van aard is. De GGD stelt voor om een bestemmingsreserve voor de ICT-agenda 2020-2023 te vormen. Daarnaast wordt voorgesteld om de algemene reserve versneld te versterken.

Kanttekeningen

De kanttekeningen bij de kadernota van de GGD zijn in de voorgestelde zienswijze verwerkt.

Financiële gevolgen

De kadernota is financieel gezien getoetst aan de regionale afspraken, waarbij is geconstateerd dat de GGD zich aan de afspraken houdt. Getoetst zijn het weerstandsvermogen, de indexatie en de gemeentelijke bijdragen.

Deze kadernota kan financieel op instemming rekenen: de GGD geeft aan dat het weerstandsvermogen verbetert. Een gezonde organisatie, vanuit financieel, juridisch en bedrijfsmatig oogpunt, is een voorwaarde voor het uitvoeren van de GR taken.

Weerstandsvermogen

Op basis van het verwachte voordelig jaarresultaat 2019 wordt een verbetering van de algemene reserve verwacht. Deze komt dan op 1,8% van de totale lasten, waardoor weer een goed weerstandsvermogen aanwezig is. Ook de weerstandscapaciteit (de beschikbare reserve afgezet tegen de risico's) komt op een goed niveau.

Indexatie

De indexatie is toegepast conform financiële uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen, de verhouding loon/prijs wijkt af van 70/30, maar is evenals in 2020 vastgesteld op 74/26 omdat de GGD relatief meer personele dan materiele kosten verwacht.

Gemeentelijke bijdrage GR taken

De gemeentelijke bijdragen voor GR taken zijn gebaseerd op de bijdragen 2020 en demografische invloeden. De GGD vraagt geen middelen voor nieuw beleid.

De bijdrage voor de uitvoering van het rijksvaccinatieprogramma is opgenomen onder de GR taken, dit moet echter nog formeel geregeld worden.

Gemeentelijke bijdrage aanvullende diensten

De nieuwe taak op basis van de wvvgz (wet verplichte geestelijke gezondheidszorg) is opgenomen, waarbij de lasten gelijk zijn aan de baten. Op het moment van aanbieden van de Kadernota was de bijdrage per gemeente voor uitvoering van taken wvvgz niet bekend omdat de besluitvorming daarover nog niet was afgerond. De bijdrage per gemeente is opgenomen onder voorbehoud van deze besluitvorming en van een door de gemeenten te bepalen verdeelsleutel.

De bijdrage die de GGD per gemeente heeft opgenomen voor Veilig Thuis is conform de gemaakte afspraken. Vanaf 2021 is de bijdrage per gemeente voor Veilig Thuis exclusief de bijdrage vanuit de Decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang (DUVO). De gemeenten verrekenen onderling de DUVO. Hierdoor is de bijdrage die wij betalen aan de GGD hoger. Dit wordt echter gecompenseerd door een verrekening met de centrumgemeente (Alkmaar).

Er is sprake van uitbreiding van aanvullende diensten ad. € 323.000. Dit betreft gemaakte afspraken voor aanvullende dienstverlening in 2019 en 2020 met één of enkele gemeenten en is voor Heerhugowaard niet van toepassing. Continuering van deze activiteiten in 2021 leidt tot een structurele verhoging ten opzichte van de programmabegroting 2020 maar heeft geen financieel effect voor Heerhugowaard.

Preventief toezicht

- Ja
- Nee

Het vaststellen van kaders van Gemeenschappelijke regelingen leidt niet automatisch tot het vaststellen van de daaruit voortkomende begrotingen en of begrotingswijzigingen c.q. het verhogen van bestaande lasten voor die betreffende Gemeenschappelijke regelingen. Het vaststellen van de begrotingen van Gemeenschappelijke regelingen kan wel leiden tot het verhogen van bestaande lasten. Dat is het moment om de besluitvorming voor te leggen aan de toezichthouder in het kader van preventief financieel toezicht van de Wet arhi.

Communicatie

-

Uitvoering

De zienswijze wordt kenbaar gemaakt bij het dagelijks bestuur van de GGD. Het dagelijks bestuur formuleert een bestuurlijke reactie op de zienswijzen en legt deze voor aan het algemeen bestuur op 11 maart 2020, waarin de kaderbrief definitief wordt vastgesteld.

Monitoring/evaluatie

Terugkoppeling over zienswijzen van de gemeenteraad van Heerhugowaard t.a.v. stukken van de GGD:

1. Onderstaande zienswijze over de jaarstukken 2018 GGD HN gaf de raad van Heerhugowaard in mei 2019:
 - a. Te constateren dat de financiële positie van de GGD verbeterd is en dat de GGD daarin vooruit loopt op het financieel herstelplan
 - b. Te verzoeken in de jaarstukken 2019 in één oogopslag aan te geven in welke mate maatschappelijke effecten behaald zijn en dit mede te onderbouwen met monitorinformatie uit gezondheidsonderzoeken van de GGD.
 - c. Te verzoeken met ingang van de jaarstukken 2020 een bijlage toe te voegen, waarin per gemeente staat vermeld welke extra taken, met bijbehorende kosten, zijn uitgevoerd.

Follow-up: het verzoek in punt b. zal worden opgepakt bij jaarstukken 2019. De in punt c. gevraagde bijlage is bijlage 5 van deze kaderbrief.

2. Onderstaande zienswijze over de programmabegroting 2020 GGD gaf de raad van Heerhugowaard in mei 2019:
 - a. Te constateren dat de begroting aansluit bij de beleidsarme kaderbrief 2020 en eerdere zienswijzen over het onderscheid maken tussen wettelijke en niet-wettelijke taken en het formuleren van kengetallen zijn verwerkt.
 - b. Aanvullend te verzoeken om aan de begroting 2020 en in de begroting van de jaren erna toe te voegen
 - beoogde resultaten en maatschappelijke effecten;
 - een begroting van plustaken per gemeente.

Follow-up: het verzoek in punt b zal worden opgepakt bij de begroting 2021.

3. Onderstaande zienswijze over de tweede begrotingswijziging gaf de raad van Heerhugowaard in oktober 2019:
 - De financiële gevolgen voor de gemeenten van een begrotingswijziging voortaan duidelijker in kaart te brengen
 - De GGD erop te wijzen dat de middelen die minder aan het Rijksvaccinatieprogramma worden besteed in vergelijking met hetgeen de GGD volgens de Dienstverleningsovereenkomst van de gemeenten gezamenlijk ontvangen voor deze taak

gedoteerd worden aan de egalisereserve Rijksvaccinatieprogramma en niet aan de algemene reserve ten goede komen.

Follow-up: in de AB-vergadering van 27 november heeft wethouder Valent namens de gemeente Heerhugowaard een amendement ingediend om alle gelden die vanuit het rijk voor de uitvoering van het rijksvaccinatieprogramma aan de gemeenten worden gegeven voor deze taak te bestemmen en de egalisereserve hiermee aan te vullen. Er was veel steun vanuit het AB voor dit amendement. Aangezien dit in de resultaatsbestemming 2019 geregeld moet worden, is besloten het amendement aan te houden tot over de resultaatsbestemming gesproken wordt.

Bijlagenr.	Titel/Onderwerp
E201948573	Aanbiedingsbrief kadernota GGD
Bij1924119	Kadernota 2021 GGD Hollands Noorden

Burgemeester en wethouders van Heerhugowaard,

de secretaris,

de burgemeester,

Advies commissie Mens en Samenleving d.d. 11 februari 2020
RB2019130 Zienswijze kadernota GGD Hollands Noorden :

Akkoordstuk

Nr.: RB2019130

Voor	Allen
Tegen	---

de Raad van de gemeente Heerhugowaard;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 14 januari 2020;

gelet op het advies van de commissie Mens en Samenleving d.d. 11 februari 2020;

gelet op: de notitie Informatievoorziening Gemeenschappelijke regelingen;

b e s l u i t

1. Onderstaande zienswijze af te geven over de Kadernota 2021 GGD Hollands Noorden:

a. De Kadernota 2021 van de GGD te ondersteunen, inclusief het inzetten op de vier focuslijnen en daarbij mee te geven dat het creëren van nieuwe diensten op dit vlak niet ten koste mag gaan van de huidige taken die door de gemeenten gemeenschappelijk bij de GGD belegd zijn.

b. Aanvullend de GGD te verzoeken om:

1. bij het uitwerken van de vier focuslijnen in de begroting 2021, de beoogde resultaten en effecten per focuslijn te beschrijven;
2. in de begroting 2021 het onderscheiden van GR taken en aanvullende diensten verder door te zetten.

c. Te verzoeken de bestemming van het resultaat 2019 uit de kadernota te halen, aangezien voorstellen voor bestemming van het resultaat 2019 in de jaarstukken 2019 thuishoren.

2. Het college op te dragen de hierboven genoemde zienswijze kenbaar te maken bij het dagelijks bestuur van de GGD Hollands Noorden

Heerhugowaard, 25 februari 2020

De Raad voornoemd,

de griffier,
G.J. de Graaf

de voorzitter,
A.B. Blase

